

HOUTEN NESTKASTEN VOOR GIERZWALUWEN

Secretariaat: M.H. Andriessen, Fideliolaan 78, 1183 PN Amstelveen
Postgiro 914 5004 GBN Amersfoort, KvK 32092778 Gooi- en Eemland
Telefoon 020 645 5207, e-mail gbn-ned@planet.nl, Internet
www.gierzwaluw.com

Het is bekend dat gierzwaluwen in houten nestkasten broeden.

Nestkasten ophangen is een eenvoudige manier om te proberen de Nederlandse gierzwaluwenpopulatie weer te helpen groeien.

In deze brochure vindt u aanwijzingen voor het zelf bouwen en plaatsen van houten gierzwaluwnestkasten, evenals voorbeelden van mogelijke modellen en (enkele) bouwtekeningen en beschrijvingen.

Colofon

Tekst, lay-out en samenstelling: Gierzwaluwbescherming – Nederland
Illustraties: Siegfried Woldhek (voorblad), Erik Houtkamp, Fred van der Lelie
Foto's: Fred van der Lelie

© Gierzwaluwbescherming – Nederland
50 0604

Inleiding

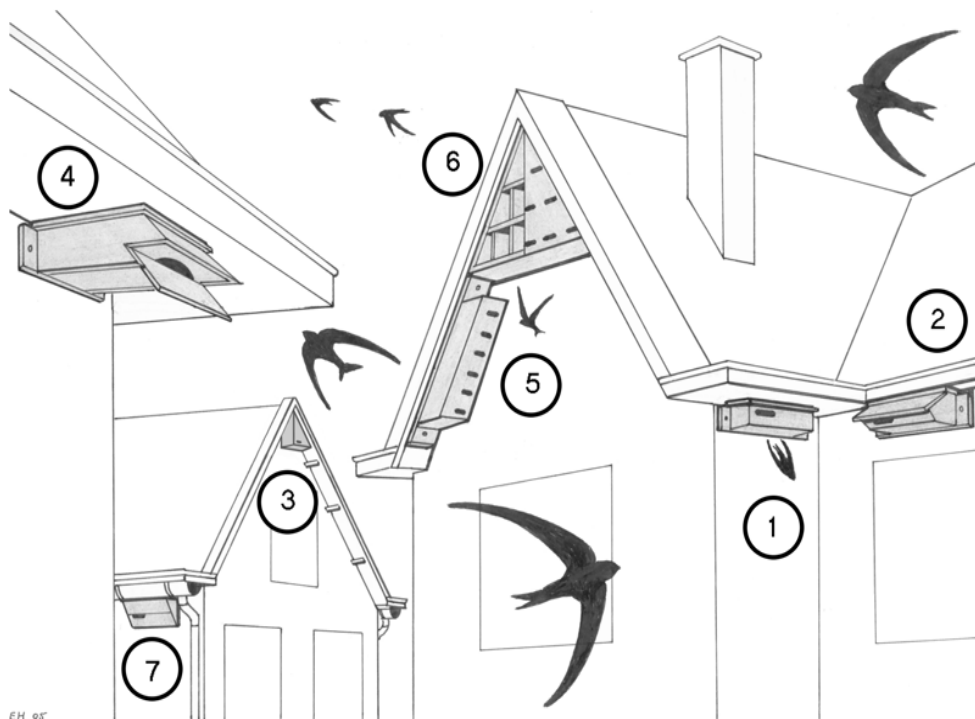
Gierzwaluwen broeden ook succesvol in nestkasten.

Het is leuk en nuttig om nestkasten aan uw huis te hangen.

Er zijn kant-en-klare kasten in de handel, die b.v. via Vogelbescherming Nederland of Vivara te koop zijn. (Zie adressen, blz. 4)

Veel leuker en goedkoper is het om zelf een maatkastje te 'timmeren'.

In deze brochure wordt een aantal tips aangedragen met betrekking tot de plaats, het model, het materiaal, de maten en de afwerking, evenals enkele voorbeelden van bouwtekeningen.

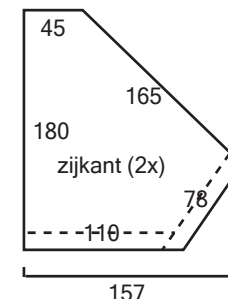
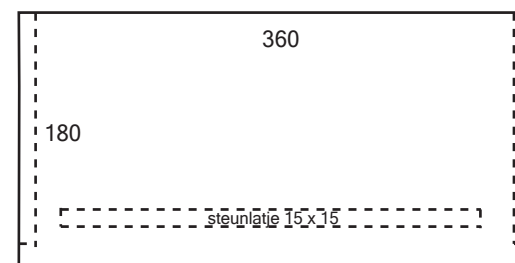
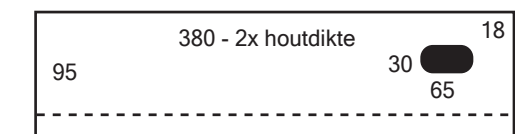
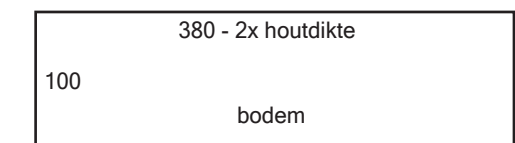
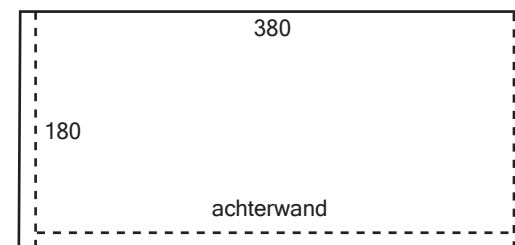
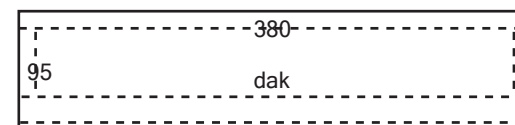
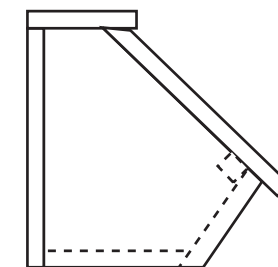

Nestkasttypen:

1. Roosendaal	2. Zeist	3. Zundert
4. Losser	5. Ouderkerk	6. Bunschoten
7. Arcen		

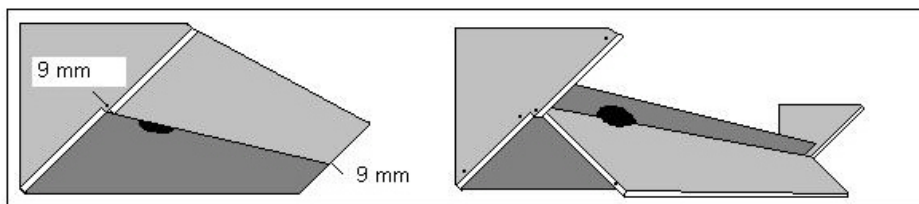
Zie voor meer voorbeelden en variaties op bovenstaande modellen op pagina 5.

Zeist

Arcen

Dit model heeft geen bovenkant en achterkant, want hij dient tegen een achtermuur en tegen een gootbekisting gemonteerd te worden.

Op de GBN-website bij www.gierzwaluw.com/brochures.htm vindt u een uitgebreide werktekening en een stappenplan.

Ook van de modellen Losser en Zundert zijn daar werktekeningen te downloaden.

Inhoud

Inhoudsopgave	blz. 1
Inleiding	blz. 2
Plaats	blz. 3
Materiaal	blz. 3
Maten	blz. 4
Afwerking	blz. 4
Tips	blz. 4
Modellen	blz. 5
Voorbeelden	blz. 6-8

Het gat moet dus asymmetrisch gesitueerd zijn omdat de vogels het nest ver van de opening maken.

Er kan een ondiepte met een diameter van 8 cm in de bodem gefreesd worden wat als begin van een nestje kan fungeren. Een dun latje van 1 x 1 cm over de breedte van de bodem, ter voorkoming van weggrollende eieren, kan die zelfde functie vervullen.

Afwerking

De kasten kunnen aan de buitenkant met (witte) buitenbeits behandeld worden. Dus niet aan de binnenkant schilderen. Zorg in ieder geval dat de kleur van de kast goed contrasteert met het invlieggat.

Ruw het hout onder het gat iets op met bv. een rasp, waardoor de vogels meer grip hebben bij het aanklampen.

(Sommigen brengen een klein wit streepje onder het gat aan bij donkere kasten om de suggestie te wekken dat het om een poepstreepje gaat).

Stop wat kortgeknipt hooi (konijnenvoer) in de kast. De vogels gebruiken dit om een begin van een nest van te maken.

Tips

Wellicht komen er eerst mussen of andere vogels in de kast broeden. Laat ze hun gang gaan, ze wijzen daardoor de gierzwaluwen de weg naar de kast. Mussen stoppen kasten helemaal vol met nestmateriaal waar ook wel tape, touw of zelfs vislijn bij kan zitten. Gierzwaluwen kunnen hier verstrikt in raken. Haal deze kasten leeg als gierzwaluwen interesse tonen. Probeer wel hommels, wespen en bijen weg te krijgen die de kasten willen betrekken.

Het kan jaren duren voordat gierzwaluwen uw kast ontdekken.

Aan de andere kant is het goed om te bedenken dat een kast ook van nut is voor andere dieren. Vleermuizen, andere vogels of overwinterende vlinders maken er graag gebruik van.

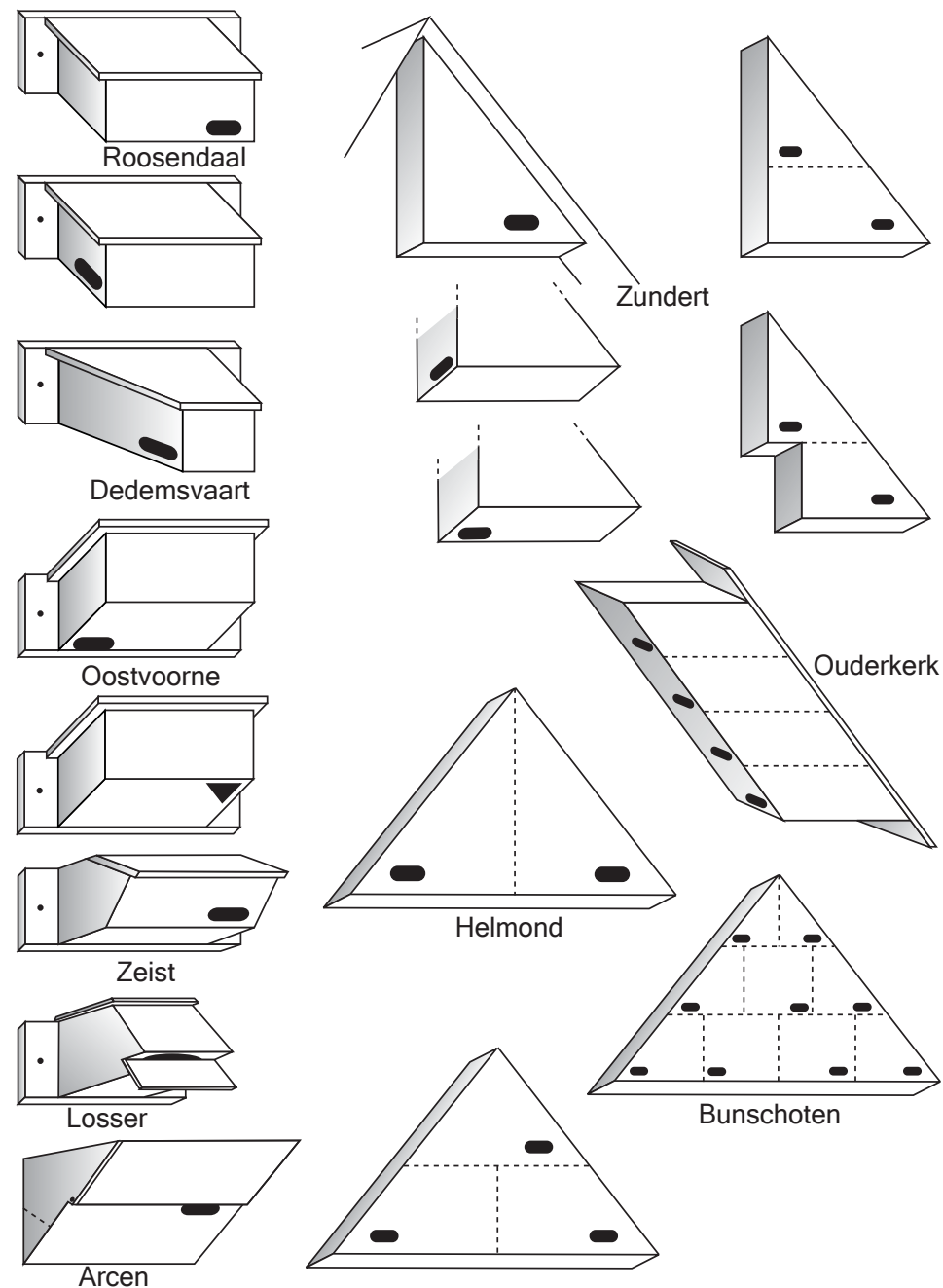
Als u wilt proberen de gierzwaluwen te lokken, kijk dan ook eens in de GBN-brochure: 'Lokken van gierzwaluwen met geluid'.

Op de GBN-website bij www.gierzwaluw.com/brochures.htm vindt u meer werktekeningen.

Adressen

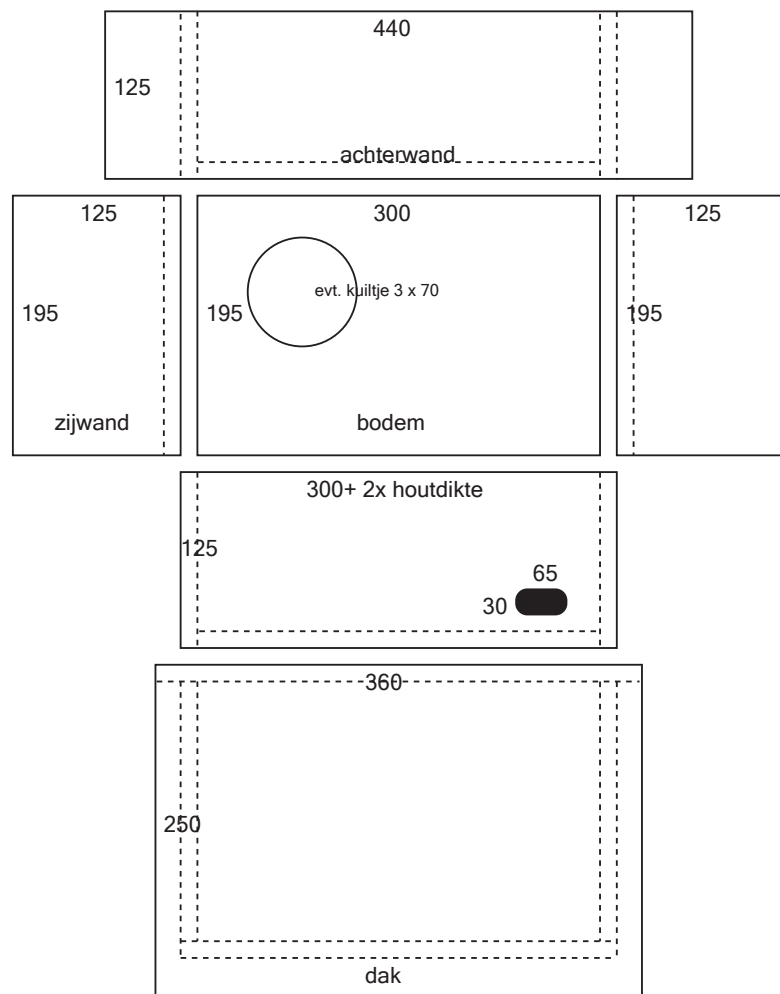
Internet VIVARA: http://www.vivara.nl/main_category/id=3/nestkasten.html

Vogelbescherming Nederland : Dribergseweg 16c, in Zeist

Enkele voorbeelden van maatvoering

Roosendaal

Gierzwaluwbescherming – Nederland

Plaats

Om te voorkomen dat de kast te heet wordt moet hij op een plek hangen waar tussen 11 en 18 uur geen zon schijnt. De noordwest-, noord- en noordoostkant van uw huis voldoen daar aan. Maar als de kast onder een overstek of goot hangt die voldoende schaduw geeft is dat ook geen probleem.

De uitvliegende jongen hebben minimaal 3 meter hoogte nodig om uit te vliegen; ze kunnen niet vanaf de grond opstijgen en moeten dus in één keer zonder te landen goed wegvliegen. Ze komen ook niet meer terug in de kast, maar gaan direct richting het zuiden.

De minimale ophanghoogte is daarom dan ook 3 meter. De in- en uitvliegroute moet ook vrij zijn van obstakels zoals bomen, schuurtjes, e.d.

De kast moet beschermd zijn tegen regen, want de kast moet jaren mee (een gierzwaluw kan wel 15 jaar worden). Dat kan door hem onder een overstek of goot, o.i.d. te hangen of op de bovenkant dakleer aan te brengen.

Model

De afgelopen jaren is er in Nederland heel wat ‘afgefröbeld’ om te kijken wat een bruikbaar model is. De belangrijkste uitgangspunten zijn de maat, de plaats van de invliegopening en de plek waar de kast moet hangen.

Op pagina 5 ziet u een aantal modellen, die de naam dragen van de plaats waar die ontwikkeld is. Sommige zijn weer van andere afgeleid door b.v. de opening op een andere plek te hebben.

Materiaal

Voor de kasten kunnen diverse houtsoorten worden gebruikt, zoals watervast multiplex, onbehandeld vuren of grenen of red ceder (Let op FSC-keurmerk) met een dikte van $\pm 16-18$ mm. Gebruik RVS-schroeven.

De kasten moeten jaren mee, dus zorg voor duurzaam materiaal.

Maten

De minimale binnenmaten voor het bodemoppervlak zijn 18 x 25 cm en de minimale binnenhogte is 13 cm; groter mag altijd.

De invliegopening moet 30 mm hoog en 65 mm breed zijn, met afgeronde hoeken. De plaats hiervan bij kasten met de opening aan de voor- of zijkant bevindt zich op 20 mm boven de bodem en 25 mm vanaf een zijkant (of voorkant).

Als het gat groter is dan kunnen er ook spreuwen in.

6

Gierzwaluwbescherming – Nederland

3